

daarop afkomt, om er over te murmureeren voor de ooren des volks, verzoeken we hen, Calvijn er maar eens op na te lezen. Kan geen kwaad¹⁾.

1) Deze copie bleef verleden week staan. Inmiddels heeft Ds Veenhof zelf reeds Calvijn geciteerd. Zie hieronder.

Over 2 Corinthhe 13:5.

We citeeren ds Veenhof over 2 Corinthhe 13:5. De schrijver is nog niet uitgepraat over het onderwerp. Dieper erop ingaande vraagt hij in „Ons Kerkblad” naar het doel van Paulus' woord:

Er zijn n.l. in de gemeente van Korinthe menschen, die eraan twifelen of Paulus wel 'n echte apostel is. Ja, sommigen ontkennen dat zeer beslist.

En daarom is Paulus in deze brief telkens bezig om op allerlei manier z'n apostelschap te bewijzen. Nu eens zoo en dan weer anders betoogt hij de echtheid daarvan. Hij wil er zelfs wel roemende onwijs voor zijn (12°). Hij wil den schijn wel aannemen, alsof hij aan 't pochen is, om 't den Korinthiërs maar goed in te hameren: Paulus is werkelijk 'n apostel.

Natuurlijk — dit even terloops — doet Paulus dat niet uit beleedigd zelfgevoel. Hij is niet nijdig, omdat men hem de eer niet geeft, waarop hij recht meent te hebben.

Neen iets anders wil Paulus. Hij weet dat God hem heeft geroepen tot apostel en hem gezonden heeft naar Korinthe. En als de Korinthiërs hem nu niet eeren als gezondene Gods, dan verachten ze God zelf.

Even later:

Weer komt dus zoo de kwestie van Paulus' apostelschap op den voorgrond te staan.

En zie, nu wil Paulus nog één krachtig bewijs daarvoor aanvoeren. 't Beste bewijs dat er te vinden is, n.l. zijn prediking, zijn hoodschap.

En daarom zegt hij nu tegen de Korinthiërs: Ga nu eens na, of gij in 't geloof zijt! Weet gij soms niet heel zeker, dat Christus in u is? Dat weet gij toch zeer goed! Christus is toch krachtig onder u!

Maar ga dan ook verder Korinthiërs, zoo wil hij zeggen. Wie heeft u Christus gebracht? Wie heeft u 't evangelie gepredikt? Door wiens dienst hebt gij al die schatten ontvangen? Is 't alles niet door mij, door Paulus? Was ik dus niet 'n echte afgezant van Christus, 'n zuivere apostel?

Zoo roept Paulus de Korinthiërs op tot 'n onderzoek van zichzelf, of ze in 't geloof zijn, tot 'n zelfbeproeving, opdat ze als slotsom van die zelfbeproeving dit zullen vinden, dat Paulus werkelijk apostel is.

De Kantteekening op 2 Cor. 13:5.

Velen zullen deze verklaring vreemd vinden, zegt Ds Veenhof; gewoon als ze zijn, om met dezen tekst een vermaning tot het rondcirkelen van de aandacht om zichzelf te ondersteunen. Maar hoe dachten „de vaderen” erover? Men hoore:

'k Denk hier aan de Kantteekening; hij schrijft bij: Onderzoekt uzelf, of gij in het geloof zijt, 't volgende: Namelijk, om zeker in uw gemoed overtuigd te worden van de waarheid van mijn apostelschap; want zulks doende, zult gij bevinden, dat gij het ware geloof in Christus hebt, en dat Christus in u door zijnen Geest leeft, hetwelk gij door mijn Evangelie hebt verkregen.

Calvijn over 2 Cor. 13:5.

Ds Veenhof vervolgt:

'k Denk hierbij vooral aan Calvijn. In zijn verklaring van dit vers zegt hij, dat Paulus hier bevestigt, dat de kracht van Christus duidelijk in zijn dienst zichtbaar is geweest. Want van deze zaak maakt hij de Korinthiërs rechters, beoordeelaars, zoo ze maar in zichzelf afdalen en erkennen wat ze van hem ontvingen. Terecht, zegt Calvijn, worden de Korinthiërs naar zichzelf verwezen, opdat ze daar vinden, wat ze als iets onbekends verachten (n.l. Paulus' dienst, z'n apostelschap). Deze tekst leert ons, zegt hij wat verderop, welke de betrekking is tusschen het geloof van het volk en de prediking van den dienaar; de prediking is n.l. de moeder

die het geloof heeft voortgebracht en gebaard: het geloof is de dochter, die haar oorsprong niet moet vergeten. Hevig gaat Calvijn dan nog tekeer tegen ketters die 't geloof aan 't wankelen willen brengen, ja zelfs heelemaal willen uitroeien uit de zielen der menschen, door te beweren, dat we met 'n vermoeden alleen tevreden moeten zijn. Zij verklaren n.l. hen, die overtuigd zijn, dat ze leden van Christus zijn en Hem in zich hebben blijven, schuldig wegens vermoeden! En dan besluit Calvijn aldus: Wat evenwel zegt Paulus hier? Hij verzekert plechtig dat ondeugdelijk zijn, al wie twifelen of ze Christus bezitten en tot zijn lichaam behooren. Daarom zij voor ons dit het eenige en goede geloof, dat bewerkt, dat we veilig, niet met 'n weifelend vermoeden, maar met een vaste en onveranderlijke zekerheid in Gods genade rusten.

Als we eerbied hebben voor de schrift moeten we zuinig zijn met 't gebruik van dezen tekst. Hij mag niet aangewend worden voor 'n opwekking tot zelfontleding om te zien of er wel allerlei ervaringen eens bij ons gevonden worden.

Ik denk hier aan de opmerking van Dr K. J. Gremer, die bij zijn promotie zich verzette tegen „al dat psychologiseeren” in den tegenwoordigen tijd. Dr Gremer schreef een dissertatie over de duitse godsdienst-psychologie.

„Verweer” der N.S.B.

In „Volk en Vaderland” (II, 23) lezen we volgende ontboezeming:

Is de N.S.B. Christelijk? vroeg Prof. Schilder.

Wij stellen ons voor op zijn argumenten tot bewijs van het tegendeel nader terug te komen. Wij willen nu alleen maar vragen: Prof. Schilder is de Vrijheidsbond naar Uw anti-rev. opvatting Christelijk? Als Gij het niet weet, sla er Groen dan maar eens op na! hoe deze over de liberalen dacht; en zie! Uw leider heeft in zijne regering een gelijk juk aangebonden met die niet-christelijke liberalen en vertrouwt zoo'n niet-christelijk liberaal het bestuur van een van Harer Majesteits koloniën toe.

Is de Vrijzinnig-Democratische Bond christelijk, Prof. Schilder?

En toch heeft Uw leider de zaak van het onderwijs in de handen van zulk een niet-christelijk vrijzinnig-democraat toevertrouwd!

Is de S.D.A.P. christelijk, Prof. Schilder? En toch heeft Uw leider S.D.A.P.'ers in de hoogste posities in Indië benoemd.

Gij vraagt, professor, of een politieke partij of beweging christelijk is; hoe denkt Gij dan over het Wassenaarsche eenheidsfront? Wat zegt Uw christelijk geweten hiervan?

Dergelijke zelfverdediging is toch wel wat al te armoedig. Op de EIGEN verzekering der N.S.B. dat ze wel christelijk was, zijn we ingegaan. Indien men dit gemeend heeft, is het een schending van zichzelf, thans een toch wel op bepaalde punten ingaand antwoord bij voorbaat te bagatelliseeren — voor de demooren, die men zoekt te biologiseeren. Overigens diene dit:

a) Al zouden de „orthodoxe protestanten” zich honderdmaal vergist hebben in vroegere qualificaties, doet dat iets af van een tegenwoordige? Indien de tegenwoordige (in casu de mijne) lichtvaardig is, zal dit voor dit bepaalde geval moeten bewezen worden.

b) Misleidend is de bewering, die den schijn wekt, alsof het opnemen van liberalen etc. in een ministerie, of in bestuurslichamen, de erkenning inhouden zou, alsof het liberalisme christelijk was. Dat is, en dat wordt wel anders gezegd.

c) Dat een ministerie van de huidige samenstelling gevormd is, bewijst niet, dat zijn formateur de solutie voor alle tijden normaal of gewenscht acht. De verdeeldheid der rechtsche groepen (Kersten's stem inzake gezantschap Vaticaan indertijd) heeft bewezen, wat men soms durft prijsgeven. Als nu de N.S.B. nog verder de partijen ontbinden wil, wordt de verbroekeling nog erger.

Maar niemand zie een lofzegging op de bestaande verhoudingen in een nuchter rekening houden daarmee.

d) In tijden van crisis, van dreigend inflatiegevaar van revolutionaire woelingen, kan men tijdelijk de beperken tot programapunten, die door groepen uiteenlopende richting zijn te volvoeren. Als er een huis brand uitbreekt, bluscht men met behulp van wie blusschen wil. Maar gaat het straks om den rustigen opbouw, thetisch, dan concentreert men zich in de arbeid met principieel gelijkgezinden, althans, indien mogelijk is (zie boven).

e) Marxisme, liberalisme etc. zeggen niet, dat de staatsleer is geïnspireerd door de groote christelijke denkers, dat beweert de N.S.B. wel van de hare, nu wil de partij verhoeden zich te rangschikken naar de huidige manier; daarom is een tijdelijk „samenkomen” met andere partijen nog heel iets anders dan een „samenkomen” met de N.S.B. Wat dat „samenkomen” betoekent leeren Duitsland en Oostenrijk. De N.S.B. wil nu „samenkomen”; de opgestelde parallellen zijn onwettelijk.

f) De rest van het artikelje gaat mij voorbij; ik er dus niet meer van.

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Hazerswoude: S. R. Smilde te Geesteren-Gelselaar. Nieuwolda: Dr J. v. d. Linden, cand. te Leeuwarden.

Aangenomen naar:

Wanawerd: R. Schippers te Drachtstercompagnie.

Intrede te:

Oldekerk: J. v. d. Sluis. Tekst: 2 Cor. 4:5 en 6.

Afscheid van:

De Glind: G. Zeijl. Tekst: Rom. 8:35a. Langerak: A. Jansens. Tekst: 1 Petr. 5:10 en 11. Monnikendam: J. Bos. Tekst: 2 Petr. 1:19-21.

Haaksbergen.

De Raad der Geref. Kerken te Haaksbergen heeft aan G. F. van Dijk te Kampen verzocht alhier hulpdiensten te waken verrichten.

Cand. F. van Dijk, die dit verzoek heeft ingewilligd, is op 19 Augustus a.s. zijn werk te Haaksbergen heeft op te vangen, behoudt echter de volle vrijheid des Zondags van Gemeenten te dienen en kan steeds een mogelijk op hem is gebracht beroep onmiddellijk in overweging nemen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Aangenomen naar:

Lisse: Carl. H. Ligtenberg te Rotterdam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Barneveld: W. J. van Lokhorst te Hilversum. Bolsward: C. A. Paap te Westerbork. Garderen: E. V. J. Japchen te Waarder. Nieuwe Pekela: C. M. van Endt te Wehl. Rijssen: A. F. P. Pop te Monster. Westbroek en Achtienhoven: H. Ewoldt te Bergambacht.

Aangenomen naar:

Ermelo: J. Ch. W. Kruisshoop te Bodegraven. Kedichem: H. van Ewijk, voorg. Vr. Herv. te Hillegersbos. Zoelen (toez.): J. H. Ch. Israël te Gendt (Gld.).

Bedankt voor:

Elburg: F. van Asch te Wierden. Nieuwe Tonge: D. Th. Keek te Staphorst. Noordwijk (Gr.): H. J. Witkop te Norg. Wageningen: Joh. Stehouwer te Alphen a. d. Rijn.

Intrede te:

Gaast en Ferwoude: A. v. d. Flier. Tekst: Joh. 15:5c. Renswoude: Cand. B. van Ginkel. Tekst: Handel. 8:5b.

Afscheid van:

Nieuwerkerk a. d. IJssel: J. Versteeg. Tekst: Hand. 8:30.

Overleden:

C. F. S. Rutgers, emer. pred. te Zeist, 78 jaar.

TER PERSE: WAAKZAAM BLIJVEN

DOOR Ds. C. A. VREUGDENHIL

Met een woord vooraf van Mr. J. J. HANGELBROEK, Secretaris van de Unie „Een School met den Bijbel”.

Prijs 10.25

Voor verspreiding, bij getallen, slechts 3 cent per ex. Deze brochure is, evenals de bekende brochure „Waarom Christelijk Onderwijs” van denzelfden schrijver, weder op instigatie van „De Unie” geschreven met de bedoeling haar als propagandamiddel te gebruiken.

De Uitgevers:

GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Chr. Muziektijdschrift „De Harp”

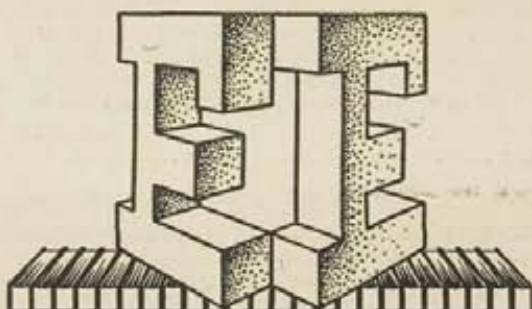
met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per Jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

EDECE-EDITIE
voor goede volkslectuur
25 C.T.P. DEEL, GEBONDEN: 70 G.

No. 1. H. W. Aalders, Zwoegers.

No. 2. S. Williams, Een zware strijd.

No. 3. A. P. Siviter, Binnen de paleispoorten,

No. 4. A. P. Siviter, Binnen de paleispoorten,

Verkrijgbaar bij de plaatselijke colporteurs, den boekhandel of Drukkerij Edece te Hoorn. Toezending door de uitgever, alleen na ontvangst der gelden per postwissel of giro 32404.

Ook verkrijgbaar in den spoorwegboekhandel.

PRINS WILLEMS DOOD

1884 — 10 JULI — 1934

DOOR P. DE ZEEUW J.G.ZN

Prijs 40 cent

De in „De School met den Bijbel” verschenen artikelen reeds in dit boekje gebundeld en nog met verschillende portretten en platen verlicht. Het boekje is o.a. een plaats in de schoolbibliotheek meer dan waard.

Verkrijgbaar in den Boekhandel en bij de Uitgevers

GOES. OOSTERBAAN & LE COINTRE.

Concordantie op de Berijmde Psalmen, de Gezangen en den Vervolgbundel

Samengesteld door Ds W. A. KEERS, in leven Pred. der Ned. Herv. Kerk.

Prijs, in linnen band, f 3.—.

Het bleek ons, dat men hier en daar in de meening verkeert dat deze Concordantie is uitverkocht, naar aanleiding van van wij hierbij ter kennis van belangstellenden brengen, dat van het werk nog steeds exemplaren kunnen geleverd worden. Gaarne nemen wij de gelegenheid te baat, op deze om haar inrichting en bruikbaarheid alom geroemde Concordantie nog een speciaal de aandacht te vestigen.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Medewer

Grosbe

Dr J.

Thijs,

Stukken

aankondig

Cointre te

INHOUD: U

Kerkelijk L

Over Gaml

de Christel

Thetisch Tij

der Afschei

— Perscho

Het mag

zooveel uitc

bruikt.

Wel zal h

aanstonds a

gegeven wa

lijke vorm

stand gebr

toch zake

gebed door

God opgez

En dan m

zie dit hoof

men, dat Jo

zeer sterk

Schrift, en

hij volkome

Telkens k

ding tegen,

juist zoo vo

Heeft Jon

Neen, —

geweest.

Als profet

Gods; en d

hij doorma

Wat had hij

vast te grij

in zoo overs

eeuwen voo

ellende en

zongen en g

gedankt en

werpt zich

geeft ze hem

naar, en ge

Heeren teru

zich klemt.

Dát is bid

Maar spre

en de gebed

Is dit geb

Hebt ge

benauwde d

woorden, w

bekend ma

stonden? e

als vanzelf

uit diezelfd

Geest bij m

was? En to

heid in uw

uw spreken

dat ge er u

er woorden

nieuwe bete

persoonlijk

heid en leve

Welk een

kend en in

zou het nog

de Heere wi

om ons een

een zegen,

Woord ges